

## Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je extrakce levé větve (LBE) v češtině. Jedná se o neprojektivní věty vzniklé rozdělením jmenné fráze, konkrétně posunem jejího levého konstituentu (např. Kterou<sub>i</sub> jsi viděl [t<sub>i</sub> dívku]<sub>NP?</sub>). Tato konstrukce je omezena různými faktory, např. extrahovaná levá větev nesmí být částí jmenné fráze, která je komplementem předložkové fráze. Práce se především zaměřuje na omezení přijatelnosti vět s LBE na základě slovosledu. Analýza, která se potvrdila výsledky provedeného experimentu, je založena na teorii fází a teorii cyklické linearizace. Podle této analýzy by měla být extrakce levé větve možná pouze za předpokladu, že ve větě nedochází ke scramblingu, tj. nenastane problém anti-lokality. Dva hlavní faktory ovlivňující slovosled jsou syntaktická funkce konstituentů a jejich životnost. Výsledky experimentu ukázaly, že druhý zmíněný faktor má přednost v uspořádání slovosledu. Pokud je životnost subjektu stejná jako životnost objektu (životnost je vyrovnaná), slovosled je na základě syntaktické funkce. Pro to, aby kanonický slovosled mohl být životný objekt následovaný neživotným subjektem, je třeba analýzy, která se řídí hypotézou o uniformitě připisování theta rolí (UTAH). Životný objekt je bázově generován na SpecvP, která je výše než SpecvP s neživotným subjektem. Celkově musí být dodržen slovosled životný subjekt následovaný neživotným objektem, aby věta s LBE byla přijatelná. Pokud je životnost obou konstituentů vyrovnaná, musí být dodržen slovosled subjekt – objekt.

**Klíčová slova:** extrakce levé větve, slovosled, česká syntax, fáze, linearizace, sémantika